

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“

вносити: в Австрії:
на цілий рік . . . . . 24 К
на пів року . . . . . 12 К
на чверть року . . . . . 6 К
на місяць . . . . . 2 К

За границю:

на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 доларів або 14 рублів; з висилкою двічі в тиждень 6 доларів або 12 рублів; з висилкою щотижня 5 доларів або 10 руб. Поодинокі числа по 10 сотиків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конт. почт. щадниця ч. 98704.

РУСЛАН

Християнсько-суспільний деньник.

„Виреш ми очи і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.“ — 3 Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5 год. по полудні. — Редакція, адміністрація і експедиція „Руслана“ при ул. Осолінських ч. 11. партер (фронт від ул. Тихої). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє.

Рекламації лише неопечатані в вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в „Надісланім“ 40 сот. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Посмертна згадка.

(Δ) Умер перед часом, вже й похований — була і в нашій деньнику про него коротка посмертна згадка, але годить ся це про покійника дещо більше згадати — а маємо на думці „перший народний парламент“. Его народня вижидали широкі верстви народні, як спасеня з усякої біди і нужди, покладали на него незвичайні надії, бож він, мовляли, кість з кости і кров з крови нашої, він прийшов на світ з волі народів, зложеної з їх вибранців і мав поставити державу на новітніх зсвісїм основах, з ним мала почати ся зовсім нова доба в житю і бутю народів, особливож тих „людей закованих, убогих, нищих, малих отсїх рабів німих“. Так ждало ся, та не так складало ся.

Такого гіркого розчарованя тих високопарних обіцянок, тих рожевих мрій і надій ще може ніхто не зазнав, як сї політичні лікарі по тій сподіваній лічничій силі загально-го, рівного, прямого і тайного права виборчо-го. Тепер ми оцинили ся при § 14-ім. А шож народи? Народи прняли передчасну смерть „народного парламенту“ з такою рівнодушністю, якої не можна було би сподівати ся у найбільших скептиків. Ніхто не засумував ся за покійнаком, ніхто не пролив ані „одної слези“, бо й справді не було найменшеї причини жалувати его, що так рано заснув, хіба одні посли засумували ся, зпоміж котрих не оден вже й не побачить парламенту.

Булоб се найприкрішою іронією, колиб ми скотїли наводити тут ті високопарні статі, розспівані по всяких часописях після внесеня в держ. радї в 1906 р. виборчої реформи, колиб ми хотїли наводити сї одушевлені промови виголошувані за новим правом виборчим, ті золоті гори, які сподівали ся політичні фантасти здобути з підмогою сего права для широчих народних верств, щоби зладити їм тут справдешній „Земський рай“.

В радї Корони має засїсти руский міністер, верховлада шляхти має бути зовсім зломана, а на сї місце демократичний лад має рускому народови приспорити повну рівноправність, незалежнє від нікого народну самоуправу на своїй області, щоби вповні зажив „своім житєм“, самостійний українсько-руский університет має бути зараз утворений, крім того суспільно-політичне і господарське законодавство має тим найширшим верствам принести щастє, гаразд і добробит.

І шож з того справдило ся, що здійснило ся з тих великих, високопарних обіцянок, золотих мрій і рожевих надій? Розвіяло ся все, як мрака, а місце вдоволеня заняло повне розчарованє. А як то п'ятновано народнями зрадниками, заскоружилими всп'ятниками всіх тих, що не заманювали ся звуками тої чародійної скрипки, не давали ся ошоломити тими високопарними промовами і статями, а важили ся накликувати до тверезого оцінюваня політичних відносин, остерегали перед пустими хоч би навіть як високопарними мріями.

Яке то ошоломленє, яке замороченє захопило голови наших проводирів і взагалі політикуючих кругів, коли висилано нових послів до „першого народного парламенту“? Досить вагадати нечуване давнїше одушевленє, яке проявило ся на бенкетї в честь нових послів у „Народній Гостинниці“, ті шумні промови і тоастї, яким не було кінця і границь і здавало ся, що рускі аргонавти виправляють ся та привезуть своему народови „золоте руно“. Здавало ся після тих бундючних промов і тоастів, що аж тепер Відень почує робучу силу нових представників, що готові

змести всяку супротивну струю, яка ставала би на перепонї розвитку і поступови руского народу. Однак тоді вже посивїлий в парламентарній і політичній діяльності голова нового клубу руских представників остерегав перед передчасним торжествованєм, остерегав перед тим, що вибирають ся „gross und wild“, а можуть вернути „klein und mild“. І справді з тих великих надій, з тих високопарних обіцянок рускому народови привезли бундючі посли — манїфест!

Нехай же земля буде пером над передчасно упокоїшим ся першим народним парламентом, а досвід зібраний протягом літ нехай послужить рускому народови поукою, як він повинен подбати при виборї нових представників, нехай не забуває на свою стару приповідку при виборї послів, що „корова, що багато реве, мало молока дає“ і „бочка тому страшно гуде, бо порожня“!

Слова Драгоманова про молодїж.

(Пригадка на часї).

Се є стара, як світ, правда, що ліпше з мудрим згубити, як з дурним найти; ліпше і перечити ся з розумним, як погодити з дурним. Є такі противники, що хоч з ними не згодиш ся, але їх думку розваживши, нею свої думки контролюєш: а є й такі, що шкода їм заходу відзивати ся.

До тих останних можна сьміло зачислити всіх тих, що втягнули молодїж у політику і вже десять років півечать її гірше ворога. Усе те люди ніби поступові, з найновїшими „європейськими“ гаслами на устах, а справді неuki без знаня і сумлїня і досвіду, найгірші вороги свого народу. В потребі заслуноють они себе авторитетами чужими і своїми, як н. пр. повагою пок. Драгоманова, але справді тих авторитетів не знають, не розуміють і не хочуть розуміти.

Пригоди послїдних днів показали знову ту нашу велику неміч: марнованє молодєжи, що має колись заняти наші місця. Кому лише дорога та праця, для якої жие, який не бажав її загинути і по своїй смерті, той мусить цілим серцем болїти над тим, що нема кому і може й не буде передати тяжко запрацьованої спадщини батьків, що їде покоління, яке змарнує все. Втягненє перед часом до політики, до незвичайно трудних справ жита, яких без доволїтного досвіду ніхто розумний не рїшає, робить промахи, за які приходять ся цілому народови покутувати.

А прецївн, колиб молодїж і сї позапшкільні провідники знали хоч тих авторитетів, яким вірять, то не робили би таких дурниць.

Послухаймо лише, що пок. М. Драгоманів писав про молодїж у „Народї“ з 1895 р., ст. 174:

„Не кидаячись завчасно в активну політику і навіть в літературу, а надто програмову, молодїж мусить набирати науки і поамалу готовитись до громадської праці, між иншим і літературними працями з годом, н. пр. під конець університетського курсу. Споминаючи собі студентські часи, я пригадую, як було сьміють ся з тих товаришів медичанського факультету, що на другім-третім курєї вже пишуть реценції. А чиж ліпше роблять ті 20-літні хлопці, котрі пишуть політичні програми і статї? Ліпшеб той час затратили они на те, щоби навчити читати і писати хоч тих слуг, що їм самовари подають.“

Таке сказав перед 16 літами Драгоманів, котрому й не снило ся, що в нас колись 20-літні хлопці не тільки будуть писати програми і статї, але й революційні прокламації, а дехто з них прийме ся й виконувати погрози! Повна Драгоманова перестала бути повагою для молодєжи; місце Драгоманова заняли політичні крамарі, що живють хвилєю і не дивлять ся в будучину. Сї крамарі живцем нагадують Цигана з приказки, котрий підрубав галузь, на якій сидїв. Перехожі люди нитали ся его: „Цигане, що ти мудрого робиш? А вже впадеш!“ А „мудрий“ Циган відповідав: „А ви звідки знаєте, що я впаду?“ Отсеж такого Цигана нагадують нам тепер отсї рїжні політичні крамарі, які у нас на силу хотять заняти місце Драгоманова.

Не доросли ані до п'яти свого учителя, тай певно не доростуть...

Заява на відповідь „Ниви“.

(Дальше).

Для відпертя обиджаючих мене закидів і в інтересї правди заявляю:

І. Папська конституція єсть для мене чимсь так важним авторитетним і сьвятим, що не мав би я відваги „свідомо з легковаженєм до сї тексту відноситись“, як се мені закидує „Нива“. В § 21 пропущено слово „А“ через простий недогляд і то не маючи рукописи під рукою, не знаю, чи мій недогляд чи лише складача — запевнюю совісно, що не стало ся се „тенденційно“ і нарочно. В § 26 зачитував я лише кінцеві слова ізза того, що початкові із предложеною у статї справою не мають звязи і зовсім не мають они того „рїшаючого значїня“, яке їм приписує „Нива“.

З тих слів слїдує, що письма можуть бути Церквою заборонені або А) на підставі декретів загальних („decreta generalia“), поданих в конституції — де у вісьмох перших розділах вичислені рїжні роди заборонених писем або В) на підставі декретів спеціальних („decreta specialia“), котрі можуть видавати Епископи для своїх діцезий по мысли постанов Конститутції §§ 21 і 29. і як раз початкові слова § 26. мною пропущені постановляють що „ті, що отримали апостольське позволенє читаня і триманя заказаних книжок“ (розумієсь декретами загальними) не можуть тим самим читати і задержувати які небудь книжки, або часописи, заборонені через місцевих Ординарїв“ (розумієсь, на підставі ними виданих декретів спеціальних) „хїба, щоби їм у Апостольським індульті виразно дана була власть читаня і триманя книжок від когонебудь“ (отже і від місцевих Ординарїв) „заборонених“.

З тих слів мною у статї пропущених цілковито не можна заключати, щоби легше Конституцією папською були трактовані часописи як книжки. Виводи, які з того висноує „Нива“ на стор. 216 покориловуючись засадою моралїстів „plus continet minus“ неумісні, безпідставні і фальшиві — зверну на їх блуд увагу: „Хто має позволенє“ (пропущено від когосе як раз дуже важне, розуміє ся, від Епископа) „читаня заборонених книжок“ (не додано знов від когосе розуміє ся від Епископа на підставі декретів спеціальних) „часописий, може читати лише часописи а ніяк заборонені книжки“ (пропущено знов від когосе розумієсь на підставі декретів загальних) „concedo“, „бо закон і церковна власть робить рїжницю між ними „і легше трактує часописи ніж книжки“ рїшучо „nego“, бо лиш тому, що Епископ, котрий дав власть на чи-

танє часописий через себе заборонених — не має власти рїзиршати в правах свого Настоятеля Папи римського, котрий видав декрети загальні. „Противно хто має позволенє“ (пропущено знов від когосе, від Ап. Престола) „читаня всіх книжок заборонених Ап. Престолом і яку небудь пншу церковну власть, сей має тим самим і позволенє читаня заборонених часописий“ (додаю від якої небудь власти церковної) „concedo“, „bo plus continet minus“ „nego!“ бо, і то лише тому, що настоятель виспий Папа римський має власть диспензувати в правах виданих через власть собі підчинену, через Епископів декретами спеціальними.

Як слїдно із сего, послугуєсь „Нива“ у виводах на сторонї 216 двома фальшивими премисами — а фальшиві преміси спричинюють фальшивий висновок, а проте і цілий вивід з плюсами і мінусами, на котрім основує ся закид, против мене звернений, софістично натягнений, хибний і фальшивий — а тим самим і закид здїланий безпідставний, бо початкові слова § 26 не мають цілковито у данїй справї не то рїшаючого, але і найменшого навіть значїня отже і не потребував я їх нарочно і „тенденційно“ пропускати.

Що до закиду, яко би я „робив дуже важні самовільні інтерполяції в текстї і свої слова наводив яко автентичний текст“, то він найбільше безосновний, бож скобки і слова „розумієсь — отже і — а проте“ свідчать, що слїдуючі по них вискази не суть автентичним текстом, лише пояснючими додатками а брак відповідних знаків наведена у своїх місцях, походить не зі злої волї, лише із недогляду складача і коректора.

Заявляю проте рїшучо і по совісті, що з пошани для папської Конституції не важив би ся я здїлати сего, що менї „Нива“ безпідставно підсуває, хоча би ходило о не знати яку важну річ, а не о таку дрібницю як попереднє погляду і то ще такого, котрий зі справою, о яку менї головнє у моїй статї ходило — а на яку вказує сам сї наголовок і описля вступ, не має цілковито жадного значїня.

У вступї своєї статї зазначив я виразно, що ходить менї о се, щоби „дати справедливу і вдоволяючу відповідь на питанє, чи справді уцеківеррами є священики, котрі виступлять із касинового товариства з причини, що оно помїмо їх рїшучого жаданя тримає радикальні і соціялістичні часописи. Справа, чи папська Конституція легше трактує часописи як книжки, не може ту мати цілком рїшаючого значїня, бож припустім, що справді закон церковний легше бере заборону часописий як книжок, то всеж таки єсть се певна річ, котрої ніхто не сьміє заперечити, що постанови Конституції у §§ 23. 26. 29. 45. 46. і 49 відносять ся також і до заборонених у розділї VIII. часописий; бож і на такїй підставі такі авторитетні моралїсти як „Noldin“ і „Lehmkuhl“ у тат, що не вільно заборонених часописий (виразно часописи):

- 1) читати,
- 2) редагувати,
- 3) дописувати,
- 4) пренумерувати,
- 5) продавати — (Noldin II. 124 a—6 і 701. 11. e.,
- 6) публично виставляти до читаня (Nold. II. 125., Lehm. I. 664.),
- 7) спеціально священикам) прилюдно купувати і прилюдно читати, хоч би мали і позволенє на се (Nold. II. 701. 11. e.).

Сесе цілковито вистарчає до виданя справедливої відповідї у моїй справї а обставина, чи церковний закон легше трактує часописи ніж книжки, єсть ту цілком лишня, а проте ясна річ, що не потрібнє було для

моєї справи прибігати аж до такого натягання і фальшованя тексту — я сеї справи як підрядної і без значіння доторкнув мимоходом і не могу зрозуміти, чому автор противного погляду у „Ниви“ так широко над нею розводять ся а на справи о много, много важніші як на се, чи може коли бути кооперація вказана — чи у данім случаю є потрібні умовини, щоби була дозволена, чи справді умовинерами є ті святиники, що виступлять із каспінного товариства ізза сего, що на его столах находить протів їх рішучого жаданя заборонені часопися, цілком уваги не звертає?

II. Заявляю також, що написанем статі „Чи справді уквінери“ не мав я наміру нікого обидити, ані ніякі амбіції подразнювати або підкопати повагу „Ниви“. Зазначую, що обі часопися і „Нива“ і „Руслан“ мені однаково дорогі, бо відповідають моїм католицким почуванням і обі передплачую, що більше, позаяк я не є великим політиком а „Руслан“ є часописю політичною, тому і не єсть мені так, близький як „Нива“, котра єсть часописню кат екзохен релігійною, церковною і становою і заявляю, що коли би „Руслан“ справді підніс той клич, який єму „Нива“ підсуває а якого я дотепер у „Руслані“ не дочитав ся „проч з Нивою“, та я першай крикнув би „проч з Русланом“, коли він поборює церковну часопись.

III. Заявляю на конець, що висказаня у статі поглядів, хоч о їх доброті на разі я пересвідчений, бо иначе прилюдно з ними не виступав би, то одначе не уважаю їх цілком неомильними, навпаки признаю, що яко звичайний святиник, без висшого і стислішого теологічного образования а до того не маючи під рукою усіх потрібних жерел, міг я легко помилитися, тому і зазначую, що коли би у моїй статі було що написане незгідне з католицкою наукою і поглядами, то я се відкликую і уважною, додаю одкак, що софистичні виводи „Ниви“ цілковито не промовили мені до пересвідчення і я поки що стою при своїм погляді, що закон церковний про заборону часописей обнимає своєю заборонаю також і товариства касинові, що впрочім остаточно признає і „Нива“ хоч не впрест, коли займаєсь питанням „чи касинові товариства якимсь чином не є виняті згід сеї заборони“ („Нива“ ч. 7. стор. 218).

(Конець буде).

3 виборчого руху.

3 Ярославщини пишуть нам:

Довідемо ся з комунікату оголошеного „Народним Комітетом“ в „Ділі“, що о посольський мандат намірає старати ся п. Л. Цегельський. Кому то прийшло до голови ставити таку кандидатуру? Чи „Народний Комітет“ запитував кого в Ярославщині, що думають виборці о сій кандидатурі?

„Roma locuta, causa finita“, у Львові рішив синедрион патентованих патриотів уцаслявити Ярославічину паном Цегельским, і, ви виборці, майте святий обовязок голосувати на сего кандидата. „Малчачі і послушачі!“

А се чому, звідки? Що зділав доброго посольський кандидат для Церкви і народа? Проти самої особи п. Цегельського не маємо нічого, але з его політично годі згодити ся, ба навіть святиник обовязаний в совісті поборювати сю кандидатуру.

Коли се, той сам Цегельський, котрий так негідно збезчестив найдостойнішу особу нашого Митрополита („Ad maiorem Poloniae gloriam“), котрий до редакційного комітету „Діла“ поспроваджував всіляких анархістів, атеїстів, політику „Діла“ спровадив на протицерковну дорогу, бо поміщував напасти на руских архиерейв, залюбки передруковував статі ворожі Церкви ітд., то чи міг би святиник з чистою совістю попірати таку кандидатуру? Минули безповоротно ті часи, в яких вимагано від кандидата лишень народної свідомости, ми тепер хочемо і свідомого християнина. А чи є такі дані у кандидата п. Цегельського? Тепер може обіщувати всего подостатком, але по минувшій політиці ми не можемо в се вірити. Тепер буде обіщати боронити справ Церкви і духовенства, але в парламентах злучити ся з соціалістами і потайки буде попірати їх політику „реформи супружества“, розділу Церкви і держави, вільної школи“ і т. д.

Безперечно більше добра зділав би п. Барвінський, хоч яго не люблять „націонал-демократи“! Єго свідомість служби народови, Ред.

сильна воля служити народови, дотеперішні великі національні придбавя на многих областях, доказують наглядно, що націонал-демократи поведовані лишень завистию, бажали би усунути его з політичного ризонту. Я не знаю, чи взагалі думає п. Барвінський*) братл участь в сих виборах, але мимоволі подаю сю замітку, що виборці бажать реальної політики і праці, а не крику і вічевих протестів. Не треба аж Львова, щоби звідтам накидати кандидатів, але і в Ярославщині кандидатів не брак, а при тім народних діячів. Маю на думці Впр. о. Дм. Погорецкого, шамбеляна і гімназійного катехита. Він зорганізував ярославську Русь, згуртував робітників, селян і інтелігенцію в тов. „Родина“, знавец нужди і потреб нашого народа, бо яко довголітній секретар Експ. Преосвященого Константина мав нагоду при канонічних візитаціях і послуханях почути неодна разу душевне бажанє простолудини, стало мешкає в Ярославі, може проте легко поїхати в свої округи виборчі із звітами польськими, ба що більше безперечно більше знавний у виборців, ніж п. Цегельський.

Другий о. С. Метеля, парох в Люблянци. Також звисний народний діяч і знавец потреб народа, безперечно більший, ніж пан зі Львова, котрий видить нарід лишень в бюрї і на вічах.

Третий о. Б. Гоцький парох Острова, довголітній організатор Ярославщини і Радимлянщини. Так само о. Григорій Калимон і святицькі кандидати прим. п. Микола Захарясевиц, директор задаткової каси в Радимні.

Добрих кандидатів у нас не брак, а при тім віруючих і практикуючих християн. Сих условий кийже ми від посла жадати можемо і повинні.

Сї замітки бажая задалегідь подати ярославському комітету виборчому в імя любови народу, щоби ярославська Русь певно здобула собі належний мандат, коли буде знехтований сей голос, можуть описля розбити ся голоси, а вина не буде по стороні виборців. Нашим послом повинен бути свідомий Українець і віруючий християнин-католик.

Виборець.

Редактори „Діла“ страшно на нас гнівають ся. Якто, їм, патентованим носителям народної ідеї, урядовим фонографам волі таких можновладців, якими являють ся львівські „фаміліанти“, їм, перед яких приказами і безпосередною диктаторскою волею стояло народне жите не лиш в австрійській Україні, але навіть закордон підлягав їх менторству, їм сьміє хтось... дивити ся в палці і належно оцінювати їх ідейно-моральну вартість з зо всім протівного ставища. О, ває вам, прокляті Руслявці, витки сухої на вас не лишимо — знищимо, знищимо до тла!..

Із старенького забудованя „Просьвіти“ почув ся голос пугача: „Всі, старі й молоді, й мудрі й дурні, in geschlossenen Reihe dem Feinde entgegen!“ Еге! І йде хоробра дружина дружніми силами на християнських сусільників!

Невисказана радість пройняла всіх кандидатів „Народного Комітету“ на вість, що зненавиджені ними християнські сусільники не будуть старати ся о посольські мандати. Відітхнув трохи і др. Евген Левицкий, який дрозжав на саму згадку, що проти него може стати неаби який противник; полекшало рівнож п. Михайлови Петрицькому, що не стане єму в дорозі поважний кандидат. Хоч а так соціал-демократичний кандидат п. В. Темницький, який кандидує рівнож в Гусятинщині, авісний ще з давніших часів в тих околицях, буде „киринити“ націонал-демократичному великанови.

Як довідемо ся, проти кандидатур „Народного Комітету“ в львівській сільській округі є академічна молодіж, яка навіть рішила сю кандидатуру безусловно поборювати.

У Поляків є виборчий овид ще не прояснений. Одна „Gazeta narodowa“ містить деякі бодай правдоподібні вістки із виборчого руху і ми подаємо сї вісти а conto правдоливности сего дневника.

І так кандидують: на Бучач (60) Вол. Гвєвош, ур. в мініс. торговлі і п. Орський, судия з Жидачева; на Борщів (58) п. Каліщинський, суд рад. в Городен. о. крил. Доманський, катехит Залі-

шки, п. Дежик, містопредсідатель нов. ради, Борщів; на Теребовлю (69) гр. Ю. Баворовский в Острова і п. Воввода, бурмистр Ягольниць; на Скалат (70) гр. А. Голуховский, п. Бенювский, б. госол, і п. Лев Городиский з Товстенського; на Ярослав (68) др. Вол. Козловский на загальне бажанє (?); на Перемишль (61) др. Володислав Чайківский; на Стрий (28) Місіньский, предсідатель суду; на Бучач (32) гр. Ст. Мойса.

Дальше звіщає „Gazeta narodowa“, що не бажать більше стати послами пп. Стажанський, Козловский, Гурский і Коритовский. — Офіціально не проголосила ще ні одна із польських партій своїх кандидатів, навіть польські людовці та соціалісти ще торгують ся.

Москвофіли, особливе новокурені працюють цілою силою пари на виборчій области. До помочи в агітації видають тисячами всіляких брошур. Про одну брошуру під наголом „Русская и украинская идея въ межахъ Австріи“ згадували ми, тепер занотуємо появу другої не менше мудрої „річі“ п. п. „Десять заповѣдей для выборовъ въ державную Думу“. На загрожену для них Жовківщину кинули ся они з цілою силою, налякав їх український рух в сїм, досі в цілости скадащенім повіті.

Чехи прибивають вже консолідаційний торг. Католицка чеська часопись „Nasinec“ доносить, що чеські католики не возьмуть участи в виборах.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина

Запутані відносини в Хорватії наближають ся до розвязки. Пересилєне вирінуло там між сербско-хорватскою коаліцією а угорским коаліційним правительством в справі хорватської залізничної прагматики, котра снувала ся як червона нитка, скрізь усі справи Хорватії. Банови Томасичови повело ся найти вихід в справі, так що з одного боку заспокоює домаганя Хорватії, з другого знов уможливає Угорщині змінити своє дотеперішнє становище в залізничнім спорі. Краєве правительство буде отже мало спримогу перевести нові вибори (сойм буде розвязаний) і утворити поважну більшість, котра доведе до полагоди пересилєне в Хорватії.

Австро-Угорщина з огляду на альбанське повстанє буде приневолена до охоронних заряджень на случай, колиб повстанє мало пересунути ся поза Новий Базар і колиб на босаньско-герцоговинській границі почали творити ся повстанчі ватаги. З того не можна вносити, щоби наша монархія мала вдавати ся у внутрішні справи Туреччини. В тім напрямі успокоїв австро-угорський амбасадор Мілер турецького міністра загран. справ.

Заграниця

Повстанці в Альбанії, як звіщають дорогою через Цетинію, мали віднести в велику побіду над Турками і часть турецького війська полапали, часть розоружили. Минувшій суботи, як заєвняють із Скутари, повстанці здобули Дінозе і забрали багато оружя і муніції. Так само здобули важні становища до полудне від Тузі. В Скутарі сподівають ся кожного дня скріплення турецьких війск. Чорногора затривожена переходом численних втікачів на чорногорську область. Вірне музльманське населєне скутарского віляету є вельми роздратованє подіями на границі, а се степєнує ся ще ненастанним підхоочуванєм повстанців, мобілізацією Чорногори і вістями, що в бою мали участь чорногорські воєки і офіцери. — Тимчасом з Солуна звіщають, що повстанці мали повести поражєне на цілій лівї.

У Франції, в Діє вибухла ворохобня винарів, котрі з червоним прапором навали одну фірму шампанську, знищили багато пляшок вина і побудували барикади в улицах, що ведуть до пивниць шампанських. Ворохобні проявили ся і в сусідних місцевостях, а вислані дві шкадрони драгонів не могли зовсім втихомирити населєня. Винарі з сокирами нищили бочки вина і пляшки так, що шампанське вино струями лило ся по улицах.

Мадритські полки одержали приказ гото-

вити ся до походу на Марокко а фльота під проводом адмірала Сантальо є на поготові до перевозу війска.

В північній Португалії в трех провінціях перейшли війска на сторону монархічного руху. Сї околиці недавно дізнали ся о проголошеню республіки і не хотять нічого чути про нове правительство лісбонське. Республіканське правительство вислало там моряків для втихомирєня ворохобні. Показує ся в усім неміч республіканського правительства, наслідком того можна сподівати ся поважних подій.

Гуртовий процес руских академиків.

Свідок Роман Дашинич-Кульчицкий, студ. прав, зізнає незаприсяжений.

На віче до „Сокола“, про котре знав, спізнав ся. Пішов потому на університет, де був на вічу. Підчас віча хтось крикнув: „Ставляють барикаду“. По тім почали вічевики виходити. Свідок лишив ся в салі, де оставав аж до упадку Коцка. Будучи в салі, чув глухий лоскіт якби суваних лавок а потому перші глухі стріли. Потім більше людей вернуло ся. Дальше уяло ще кілька стрілів, а рівночасно хтось сказав, що Коцко уяв. Почувши се вибіг на головний коридор. Ту на оклик: „беріть Коцка“ кинув ся до него. Бл. п. Коцко лежав ногами звернений до позиції Поляків. Коли до него зблизив ся, свідок дістав поліном в бік. Зараз за тим побачив в П. салі Леонтовича, якому осмотрювано рану в носі. Шибя в П. салі вибив якийсь незваний чоловік за що свідок почастував его палицею. Коли вийшла поліція, свідка не інтерновано. По 2. годінї его переслухано, а коло годани 10-тої вечером пішов доми.

Свідок Тадей Марціньский, приготує ся тепер до матури, зізнає заприсяжений.

Мосяк знає від 4 літ. З Домашевичом не сходяв ся в каварни шкоцкій тому, що від мая аж до 10. липця перебував в Жовкві і ані разу до Львова не приїздав, а до каварні шкоцкої заходить доперва від Рівдва. На сї зізнаня обж. Мосяк заявляє, що они єложені під пресию, що свідка нині приводить під суд член польської боївки, технік Станкевич.

По перерві покликано свідка Антоана Ланового, вольного університету, якого заприсяжено мимо спротиву обор. Підляшецького. Останнього дня червця поручено свідкови щоби він другого дня рано явив ся на університеті. Рано він пішов сам на університет, і там застав службу. Папа директора Ардана(?) бачив ще, заки прийшов на університет, як сей йшов десь доми, чи де. На ректорским коридори лишив ся аж до хвилі, коли Гайдач дав знати, що Русини вже йдуть. Свідок побіг до дверей, аби їх держати. Ту надбігло 10 до 12 Русинів і вибили шибя. Тоді зачали також стріляти. Свідок дістав поліном в рамя. В головнім коридори підчас стрілів не було нікого. Коли свідок на хвилю вихилив ся на головний коридор, перелетіла єму понад голову куля.

Дальше свідок зізнає, що всі стріли падали зі сторони Русинів. За біль хоче відшкодованє, бо его коштують „півяки“. Дальше оповідає, що мусів лежати 14 днів „на саме сьвята“. На питанє, кілько мав видатків, каже, що „to wszystko żona wie“. Все те вінєсе до 20 зл., бо тільки десь коштують „pijawki i smarowanie“.

Свідок Іван Масціцкий, підпедель, заприсяжений, прийшов на університет як звичайно. Ту дістав від п. Йордана порученє, щоби був коло авлі і нікого не пустив. Потім зачало ся віче. На вічу був неспокой, там щось ломано, та бито шибя. Тому свідок пішов до дир. Йордана, щоби его про то оповістити. З дир. Йорданом пішов до салі П. Ту дир. Йордан промовив до вічевиків, щоби були спокійні. Потому дир. Йордан вернув ся в напрямі ректорату. За тим вийшли вічевики а свідок зі страху перед великими палицями утік також в напрямі головного коридора.

Коли вічевики дійшли аж під барикаду, знайшов ся там також дир. Йордан, який промовив до студентів. Підчас промови ударив оден з демонстрантів о лавку палицею так, що палица зломилась. Тоді на приказ дир. Йордана служба утіла. Свідок утік до ректорату і ту лишив ся аж до приходу поліції.

*) Звертаємо увагу на заяву в ч. 81. —

Утікаючи ректорським коридором, почув перший стріл. Потім всіх стрілів начислив до кількадесяти.

На питане радн. Підлішечко каже, що в сховках не було тоді дерева.

На тім трибунал відпочив розправу до завтра.

Просимо відговити перегляду.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В п'ятницю: руско-кат.: Марії; римо-кат.: Велика п'ятниця. — В суботу: руско-кат.: Тита; римо-кат.: Велика субота.

— **Національно-демократична мафія урядє.** З нагоди заяв радн. Двора Барвіньського і проф. Студинського, що не кандидують до державної ради, дозволили собі редактори „Діла“ на дуже дешевий дотеп на тему казки про лиса і квасний виноград. Хто би не знав психології національно-демократичної мафії, сей здивував би ся, чуючи такий дешевий дотеп, але хто знає національно-демократичну поліцію, яка „має надто добрі інформації“, щоби повірити Барвіньському і Студинському на слово — сей навіть з такою ніччестістю перечити ся не стане. *Wie der Schele ist, so denkt er auch* — се прецінь девіза бандитів пера з національно-демократичного табору. І всякі ідіотичні заміти „Діла“ на тему поборюваня опозиції є стільки варті, що їх поліційні стеження за Барвіньським і Студинським. Що національні демократи готові дуже по виборах „проследити ся“, то се не тяжко перевидіти, а спричинять сі слези „нескладні фрази“ Лозинського, поміщені в органі „Народного Комітета“ про Христа і Будду і про Матір Божу „покритку“ а одної а революційні прокламації, розкинені між молодежню з другої сторони. Колиж національно-демократичні бандити пера пишуть про денунціяції в нашій статії „Хто сіє вітер“ — то нехай мають чоло заперечити хотьби оден факт, нами в ній зареєстрований і місто, щоби ударити з всею силою на злочинну агітацію між молодежню середних шкіл, яку ведуть „старші“ укінчені і не укінчені студенти, „Діло“ грає ролю оборонця тих панів, що ломлять будуччину молодежю а самі криють ся поза єї плечима Етика достойна членів національно-демократичної мафії!

— **„Згідно з пропозиціями повітових організацій“** став кандидатом на посла зі Скалатщини і Гусятинщини п. Михайло Петрицький, який на „Народнім Комітеті“ сам себе поставив, бо зі згаданих повітів організаторів не було на засіданю. Замітне також, що др. Гарматій при зголошеню кандидатури д-ра Ол. Колесси зазначив, що в єго дотеперішних повітах є така опінія, що жаден професор університета не повинен під сю пору кандидувати. Проф. Колесса то блід, то паленів. Остаточно єго виратовано і пароксизм переляку щасливо без наслідків проминув. — Вчора була в „Народнім Комітеті“ депутация селян львівського повіта з загровою, що рускі виборці усунуть ся від голосованя, як буде кандидувати о. Фолис. — Дня 11. цвітня відбули ся в домі п. Гальки в Раві рускі довірочні збори скликані п. Кунцеєм і Луцевим (о. Кипріяна підписано без єго відомости). На зборах явило ся 18 людей, в тім числі 6 невиборців, 6 агітаторів виборчих, а крім них о. Фолис з Любич, о. Тустановський з Вільок і о. Гіряк, сотрудник в Верхраті а також др. Стан. Дністрянський, якого кандидатуру поставлено. Менше щасливо пішло др. Дністрянському в Яворові, де оден з міщан радив єму більше не „фатигувати ся“, бо протягом чотирох літ послі нічого не зробили, а Яворівці мають своїх людей на кандидатів.

— **Новийорські Русини Шевченкови.** Дуже величаво святкували 50. роковини смерті Т. Шевченка американські Русини дня 21 марця с. р. Величезна зала „Webster Hall“ в Новім Йорку, де відбував ся обхід, була святоточно прибранна; на стінах виділи народні прапори а на підвисеню був величезний портрет Кобзаря, гарно прикрашений лентами і цвіттами. Сала заловнила ся своїми а по части і чужими. Св'ято почало ся вступним словом, яке виголосив дуже гарно о. Стеткевич. По нім хор під управою п. Гели чудово відспівав Шевченків „Заповіт“ на жадане публіки два рази. Прямо очаровані були слухачі відспіва-

нем сеї точки. П. Юлія Зволянська віддеклямувала з чутєм дуже гарно уривки з важливіших творів Шевченка. Мужеский хор відспівав „Огні горять“. Окрасою сего хору були два соля: баритонове п. Е. Василенка і тенорове В. Печерського. З черги наступив дует: „Зацвила в долині червона калина“, композиция М. Лисенка. Дуже миле вражінє зробили на учасниках малі діти, які під управою А. Гели відспівали п'єсно-молитву: „Боже великий, єдиний! Русь-Україну храни“. На вид сеї слези мимоволі тиснули ся з очий учасників. Відтак о. Ал. Павляк артистично, з жаром виголосив реферат, який геї би прикував слухачів до місця. Дуже гарно відспівав хор „Бють пороги“ Лисенка. Ту визначили ся солісти В. Печерський (тенор), М. Микитишин (бас), Е. Василенко (баритон), пані Микитишин (альт) та пані Гела (сопран); також оркестра п. Смолинського грала дуже гарно. Велике вражінє зробив також реферат про Т. Шевченка, який по англійски виголосив адвокат А. Шинман.

Чужинці Американці може в перший раз довідали ся з єго уст про нашого Кобзаря. До найгарніших точок програми належало також скрипове сольо п. Келичави. Гарно також виконав хор два послідні кусники: „Козаки“ та Ніщинського „Вечерниці“. Св'ято се, якого — пише амер. „Свобода“ — ніколи не забудуть учасники, закінчило ся народним гимном.

— **Шевченковий вечер для дітей.** Дня 9. цвітня уряджувано в Києві в пам'ять Т. Шевченка вечер для дітей. На початку розказано коротку житєпись поета (російською мовою), в часі котрої показано такі образи: Шевченкова хата і Шевченко яко салдат, Шевченко в повороті з заслання (стріча з сестрою), Шевченко в покоях дідича Енгельгардта, могила Шевченка та середина св'ятиці на могилі. Далше одна тільки особа віддеклямувала „Як умру“, „Не завидуй багатому“ і уривок з „Думи мої“, а хор відспівав: „Садок вишневий“, „Ой, одна я одна“, „Понад полем іде“, „Ой, Дніпре“, „Ой стрілочка“, „Безмежне поле“, та „Думи мої“, а на фортеп'яні відіграно жалобний марш. Стілько всього. Учасників було поверх 200 дітей у віці 8—12 літ; старших було около 200 осіб.

— **Вісти з України.** „Рада“ доносить, що український письменник А. Тесленко тяжко занедужав. — Переселенці в Поділя, що вернули з зарібків з уральської і самарської губерній, що переселенчий рух на схід спинив ся задля чуми. — В останних днях падав в Київщині сніг і дощ на перемину. Вода в Дніпрі піднесла ся і грозить повенню. На Дніпрі почали вже ізлити пароплави, але правильний рух ще не зачав ся.

— **Військова бригада,** заряджена на основі §. 14, зачинає ся в Галичині в другій половині сего місяця. В днях виборів брики не буде, хоч би була на ті дня заповіджена.

— **Р. Т. П.** На вчерашних заг. зборах Р. Тов-а Педагог. вибрано до Виділу: о. крил. Тита Войнаровського, головою, виділовими: пп. Конст. Малицьку, д-ра Филипа Євина, Ярослав. Витошинського і Романа Дашинича-Кульчицького; заст. виділ.: проф. Мартинович і п-у Ясеницьку. До провірної комісії: пп. Нест. Пшепюрського, о. Залужного і д-ра Вол. Левицького. Решта виділу по постановам статута остала ще на 1 рік.

— **Смерть співака.** Володислав Фльоріяньський, знаменитий польський співак і режисер львівської опери, помер передчєра у Львові в 55. році житя. Студії свої покінчив він у славног хорвацьког співака Гербача і в школі Сувестрів. По гостинних виступах в Празі, Відні, Петербурзі і Варшаві переніс ся на стало на львівську сцену, де був в останних роках режисером опери.

— **Переписка Редакції.** *Вн. допис.* з Яворова. Допись подамо завтра. Відчит нам надісланий буде також поміщений, простіть, що троха опізнено, але задля впливу богато материялу.

Впр. о. Юс. Дж. в Ц. Вашу справу предложимо в найблизших днях згаданім властям і про вислід донесемо. — *Впр. о. К. С. в Ж.* Дякуємо. Помістимо в однім з найблизших чисел. Просимо на нас памятати.

Оповідки.

— **Оголошує ся конкурс** на дві посади дяків при церкві катедральній в Станіславові, а то до дня 30. цвітня 1911. — Близиші інформації що до обовязків і удержаня, уділїть дня 1. мая с. р. уряд парохіальний катедр. ул. Липова ч. 13, до котрого також поданя заосмотрені в дотичні св'ятоцтва вносити належить. — *О. Гордієвський,* катедр. парох.

— **3 „Рускої Акад. Поміч“** одержуємо до поміщеня: П. Т. довжники з сєдєсїйног фонду, які в рр. 1902/05 позатыагли позички на реверсї, векслї, квїти ітп., зводять розпочати сплату своїх довгів, бо в противнім випадку віддамо справу на судову дорогу. Гроші сла-ти, чеками, по які належить зголошуватись до Товариства: „Руска Академічна Поміч“ Львів, ул. Суніньского 21. П. Т. довжники, які зачали а відтак перестали довг свій сплачувати, а помімо того слали не розпочали, будуть безусловно заскаржені, хїба що до кінця цвітня с. р. вирівнають залеглі рати. За Виділ Тов-а Руска Акад. Поміч: *Богдан Загайкевич,* голова. *Стефан Білас,* касиєр.

— **Зелізняць.** Дня 19. цвітня 1911. о год. 9. відбуде ся в товарових маґазинах стації Стрий публічна ліцитація невідобраних товарів як: лікєри, руми, розоліси, машина до шитя, меблі, камінь млинський, пуделка деревняні, ляк, скло, матерія вовняні, схіри і т. п.

Телеграми

з дня 13. цвітня.

Відень. Цісар виїхав до Вальзе, де переведе св'ята в родиннім кружку архієпископа Франца Сальватора.

Відень. (ТКБ). „N. fr. Presse“ доносить, що цісар надав начальникови маринарки гр. Монтекукулеви ордер золотого руна і вислав до него при сїй вагодї власноручне п'єсьмо.

Відень. (ТКБ). „Reichsgesetzblatt“ оголошує в справі нічної праці женщини міжнародний договір, підписаний Бельгією, Данією, Німеччиною, Францією, Англією, Іспанією, Люксембургом, Голляндією, Австро-Угорщиною, Португалією, Швайцарією, Швецією і Іспанією.

Париж. (ТКБ). Палата депутатів радила вчєра над заворушеннями в Шампанії. Деп. Беррі зробив одвічальним за ті події Моніса, а то з причини єго становища, яке заняв до виноградників і з причини внесенєя ним начєрку закона о відмеженє виноградних піль.

Париж. (ТКБ). В дальшій дискусії в палаті депутатів домагало ся багато бесідників удержаня закона про відмеженє виноградних піль в Шампанії. Предсідник кабінету Монї заявив, що сей закон повинно ся зміняти, але теперішня хвиля не є до сеї зміни відповідна. Бєсідник висказав надїю, що Палата поможе рєпубл. каньскому правительству в єго змаганях до заведеня спокою.

Біло, од. (ТКБ). Начальник поліції засудив двох дньвників на кількадевну вязицю за розширенє неправдивої чутки про смерть чорногорского короля Микити.

Сараєво. (ТКБ). Цісарским декретом замкнено болгарский сойм до осєни.

Рим. (ТКБ). Аг. Стеф. доносить зі столиці Абисинії Аддіс Абеба від датою 11. с. м., що смерть управителя Абисинії Раси Тассами буде урядово нинї оголошена. Удержанє порядку в Аддіс Абеба є забезпечєне.

Днібуті. (Аг. Гав.) Населєня не повідомлено про смерть Раси Тассами. Пороблено заходи в ціля удержаня спокою; мимє сего приказано директорови французско єтіопської залізняці, що мав виїхати, свій відїзд відложити.

Петербург. (ТКБ) В міністра заграничних справ Сазанова запалєне легких триває ще дальше.

Солунь. (ТКБ). Арнавет розоружили і вимордували відділ жандармів з 8 людей, які йшли зі Скутари до Кастрати в ціля відобраня службових вїстий.

Царгород. (ТКБ). Як доносить телеграма зі Скутари, кипить боротьба межа Дазай а Гельмюм на схід від Готтен. Війско обсадило поблизкі хребти гір. Машинові карабіни привезєно до Гельму.

Солунь. (ТКБ). Головний командант війск Шефкет-паша прибув до Шунгун в дальшими трома баталіонами війска і удав ся сейчас до Тузі, щоби вигнати звідтам повстанців.

Раймс. (ТКБ). Два відділи драгонів стримали виноградників з Вентейль і Дізи, які хотїли підчас маршу до Елерней увійшли до Еу. На заклик не хотїли ровійти ся і стримували конї драгонів.

Всячина.

— **Напад на двір.** Перед кількома днями на двір в Тернівці, в київській губернії, напали розбїшакї. В тім дворі мешкав державець села Тернівки п. Володислав Чернівський. Подїю сию описує сам п. Чернівський так: Вже давнійше остерегла єго місцева поліція, що на єго дім наміряють напасти якісь бандити. Тому від сего часу був він все обережним. Ще завчасу, бо з заходом сонця, розміщував він родину, яка складалася із самих женщин, (жінка, 4 дочкї і знакома учителька) до спяня на підлозі, де могли бути найбезбєчнійші перед кулями розбїшаків, а всі входи добре

замикав. Сам знова державець зі своїм молодим сторожем Карпом добре уоруженї уставляли ся в двох фронтових комєтах і цілу ніч сторожили. Так стерегли они двора через 5 почив, однак ніяког нападу не було. Вкінци почав ся вже він сумнівати що до можливости нападу і 6-ого дня т. є. дня 30. марця був як ніколи спокійний і навіть не заряджував таких середників обережности, бо нічого не сподївав ся. Нараз о год. 9. мін. 30. появило ся на ганку трєх бандитів. Два з них наставлєними револьверами почали добувати ся до дверей, а третий револьвером в рудї підїшов під вікно комєтати і мїрив просто у державця. В тій самій однак же хвилі і той вистрїлив. Оба вистрїли змішали ся; напасник хибив, а поцілений кулею державця в голову упав на місці. Рівночасно сторож Карпо справив ся знова з двома другими бандитами. По хвилі на відголос якихсь віддалєних стрїлів, виїшов властитель на двір і замїтив, що се вже стражники прийшли з помочию. Однак вже було по всім; два бандити упали трупом на місці, а третий в калюжі кровї кінчив в передсмертних судорогах. Полїція переводить слїдство. Шо найважнійше удало ся єї зловити це чотирох бандитів, котрих зізнаня дуже важні. Дивне се, що напад той зробили парубки того самого села, і то сини найбогатіших господарів.

— **Розкопи на острові Корфу.** Пробї розкопок на Корфу з рамени грецкого правительства принєсли в останних днях неожиданї вистрїли. Недалєко села Гаріца, що лежить біля міста Корфу, найшли робітники останки старинної грецкої св'ятинї, що походить імовірно з VI. віку перед Христ. Найдений тимпанон з незле дохованими плоскорізьбамми, що зображють боротьбу богів з гігантами, а крім сего кілька різьб більших розмірів.

— **Дещо про кореспонденцію в старині.** На засіданю антикварного товариства в Ціріху виголосив профєсор Гіні Штайнер займаючий виклад про листовні звєсини людий між собою в старині. По грецки писанї листи, які найдено в Єгипті і мають велике культурно-історичне значєнє, містять ся на папірусових листках, вузких і лише по одній сторонї записаних. Їх складали в такий менше більше спосіб, як ми нинїшні листи, або звивано в трубочку, або завязувано. На звичайні листи уживано рівнож непотрібних вже державних актів, в яких рівнож одна сторона була незаписана. Розклад листового змісту є все однаковий. Найперше поздоровленє, опісля сама річ, про яку автор приневолений писати, на конєць прощальне поздоровленє, а рідко також дата. Деякі листи є дійсними кабінєтними річами. Найбільше найдено таких листів в маленькім містечку Орігінхос. Доручуванє листів полагоджували подорожні, що з обома сторонами, значить з надавцем і приймаючим, були добре знакомі, або її запряжені. Із суружних листів довідуюмо ся, що в ті часи (2.000 літ назад) женитьба навіть дуже близьких своєків не була нічим незвичайним. Якимсь ударом судьби розлученї супруги виявляли свою тугу взїмзїм в той спосіб, що мало їли, не купали ся і не молили ся (!). Найдено оден лист з 168. року перед Христ., з якого довідуюмо ся про якогось батька ріднї, що шукав ліку на свою недугу в Терапейон в Мемфіс. В однім листї напоминає батько синя-ученика, щоби пильно учив ся і звїщав єму рівночасно, що посилає єму трохи гроша і новий одяг. Доховався лист закурєної матери про судьбу свого сина, який шукає собі щастя по дворьянських родинах. Інша знова мати напоминає свого сина, щоби пильно учив ся єгипєської мови, бо она має для него посаду учителя у одного лікаря. Якась мати-Грекиня пише поганєнською грецкою мовою до свого сина, що мешкав далеко від неї, а який скалчив собі ногу на скалі, що наколи не буде єму ліпше з ногою, так нехай єї повідомить, а она мерщїй злине григолубити свою надїю. Таких листів всїлякого рода із висших і низших кругів, ба навіть кореспонденція невілїтників із своїми намами, доховало ся до наших часів доволї. Із них пізнаємо їх житє-бутє, прямованя, віруваня і пізнаємо ясно, що добро і зло як колись так і тепер держать людство в своїх обіймах.

— **Як братують ся богачі з бідними?** В Новім Йорку, сїм головнім осідку мільонерів і нуждарів, дучила ся недавно така дивна подїя. Пані Ельріхе, жінка мільонера, заблагла врівнати пропасть між людьми богатыми і бідными. В тій ціля уладила шумну, виставну забаву, на яку запросила всіх місцевих мільонерів з родинами. По такім бенкетї вирушили

усі гості самоїздами в дільницю міста, яку замешкують по більшій частині самі нуждарі і жебраки. Ту оден з гостей Фридрих Товнсенд Мартин виголосив до зібраних „менших братів“ дуже сердечну промову на тему зрівняння мільонерів з нуждарями і на відворот. Ті останні були внаслідок так наглого звороту в світі, очевидно, дуже урадовані, тим більше, що вже тепер діляти ся з ними мільонери своїм добром, в виді ріжних ласощів, що позі- стали з бенкету. Потім промовив оден з зі- браних „менших братів“ і вивав нуждарів, щоби незавидували мільонерам, бо то вже та- ка судьба одних і других. Богачі не є винні, що мають багато, так само як бідні, що ні- чого не мають. По таких промовах почали братати ся мільонери з нуждарями; взаємно стискали собі руки. За приміром п. Ельріхе пішли і інші мільонери і уряджують виставні забави для служби і їх сьвяків; самі пані у- слугують своїй службі. В іншій знова спо- сіб взяв ся до полагоди сего питання п. Ка- роль Фрогман, директор одного місцевого те- атру; він наміряє іменню урядити для люд- ности безплатне представлење під голим небом.

— **Ворохобня виноградики в Шампанії.** Во- рохобня виноградики прибирає чим раз більші розміри. Демонстранти, уоружені в со- кири і інші зваряди, розбивали брами пив- ниць виноградики, нищили всі бочки, фляшки і відпалювали доми. Місто Демері по- дібне є до кріпосного табору. Женцини у- ставили ся перед драгонами і здержували їх до входу до міста. Вчора о год 10. вирушили демонстранти з червоними прапорами до Дізи і нищили зовсім дім шампанської фірми. Ви- ляли до 230.000 фляшок шампану, так що на- улиця лежать цілі купи побитого скла. З Ді- зи вирушили при світі маршалізи до Е (Ау) та відділ драгонів змусив їх до відвороту. В- пататі депутатів сиричили єї події вели- ке замішанє.

— **Вже є край дармоїдів!** Американська дер- жава Небраска ршила заложити на відлюднім місці осело для всіх волокитів, пияків, ліно- хів, взагалі для всіх тих, що є тягаром для суспільности, а яких ніяка кара вже попра- вить не може. Оселя, де они мають жити,

буде десь далеко від населєня, щоби они жи- ли зовсім осібною. Річи, які они будуть там виробляти (?), перейдуть в посіданє держави. Суди вже мають особний параграф на вигна- нє до сего „краю дармоїдів“. Є се справді гарний помисл!

— **Бананий винахід для листоносів** випробу- вано оноді перед представниками почтових урядників, інженерів, архітектів і дневників в Будапешті. Є се автомат, винаходу інжене- рів Шекельго, Вертгайма і Барти, що слу- жить до спусканя скринок на листи і часо- писи з поверху на партер. Листонос спрова- джує за потисненєм відповідного гүзика скри- нки до листів з поверхів на партер, вкидає донх листи і знова при помочи відповідного ўла- дження підтягає скринку на властиве місце. Винахід сей оцадять багато праці листоносам.

— **Гумористика хулїганів.** Меншікові, Пуриш- кевичі та Бобринські з Петербурга мають на- стільки перевагу над нашими галицкими Пу- ришкевичами та Дудикевичами, що деколи забавляють своїми глупими „віцями“ цілу Ев- ропу. Цілу сю гумористику приперчує своїми блазенькими дотепами Меншіков. Не помине він і найзвичайнішої і найсвятїйшої справи, щоби над нею не погузувати. От що пи- ше він, налякавши ся басового голосу од- ного дякона якого слухав підчас богослуже- ния: „Дивним був протодиякон, що відправляв богослужєне в присутности двох митрополит- тів, кількох архієпископів і єпископів. Знаме- ною є ся православна манера молити ся до Господа грубим, як грім, басом несвідомо найшло ту вислів старє героїство нашої раси (від резиденції кандидата на посла о. Гнатя- ка аж по Порт Артур — прим. Ред.). Здає ся мєш, що малий і нужденний нарід не міг би здобути ся на подібну ціху культу. Дякон мо- лить ся іменем народу. Є се пан, народний представник перед Божим престолом, але по- слухайте лише, як він гучить (!), як потрясає сьвятими стїнами! Се зовсім не подібне, на- чєб се був покірний Божий слуга (!) — слуги не промовляють таким тоном. (Пуришкевичі тіште ся, бо ви не царські раби!) В так оглу-

шаючий і розказуючий спосіб промовляти мо- же до свого небесного Отця лише Єго Син первородний на землі. Православна ідея на- сїм власне полягає: ми є перші правдиві, є- дині вірні Богу і з нами Бог“. — Одна з ча- сописий нотуючи „віц“ Меншікова влучно за- примічує, що се первєнство російське доси- буде єствувати, доки в іншим народі не най- дуть ся євїзак з ще грубшим басом і публі- цист з ще ширшою фантазиєю.

— **Метеор в Мессині.** В понєділок 10. с. м. появил ся на небі над Мессиною якийсь я- сний блиск. За кілька хвлин роздав ся вели- кий гук, немов би грім, або з армат. Думано, що се десь вистріленє в поблизкім порті, або що се вибух пороховні. Однак військові власти заповнили, що се є метеоричне яви- щє, імовірно розжарений болід, що трїснув при спаданю.

— **Як скоро спадають краплі дощу?** Др. В. Шмідт у Відні обчислив при помочи відпові- дних до сего прирядів кінцеву скорість спа- даючих крапель дощу. Скорість одної краплі дощу виносить в него менше більше 8 метрів на секунду, се значить, що крапля спадала би з такою скорістю, якої би була набула при спаданю без опору воздуха з височини не більшої як 3 і пів метра. Обчисленя Шмід- та дали для менших крапель менші wartości. Шмідт уложив математичні формуля, в яких виказує, що скорість більших крапель зале- жить більше від опору воздуха.

— **Самозванча Орлеанська дівчиця.** Франція здаєн тіпшть ся опінією краю самозванчих претендентів. Одним з давніших фактів фал- шивого подаваня себе за особу із „тамтого“ сьвіта, була поява воскреслої, а радше незго- рішолої на костирі Іванни д' Арк, одної неділі в маю, в пять літ по голосній драмі в Руєн з 1436 року. Діяло ся се в околиці Мец, в до- лині Мозелі, куда прийшла мнима Іванна, щоби віднайти двох братів правдивої Орле- анської дівчиці і щоби они видали о ній сьві- доцтво! Не звісно, на яких основах, та оба брата признали прибувшу за сестру, яка бу- дімто втекла з англійської неволі і перед по- ломінем кєстра. — Вість про єї поворот ді- стала ся до Мец, де найшло ся серед ви-

значніших міщан багато приклонників само- званчої Іванни, яка виступила на копє; в му- жескім одязі і говорила алегорично про якусь загадочну глибину. Приїмали єї торжественно, славлено єї відвагу і обдаровувано єї, а віра в неї скоро зростала. Появляла ся в окресно- сті в товаристві двох братів, а в тижни, що попереджав Зелєні сьвятя прибула до Pont à Mousson і мешкала там три тижні в домі якогось міщанина. Опісля пішла до Люксем- бургу, де позискала довіре княжної Елисавети, у якої забавляла через якийсь час, а тимча- сом єї приклонники організували ся. Про прав- диву Орлеанську дівчицю кружляли ріжні ле- гєнди і поговірки, а самозванка знала їх і старала ся очевидно, використати їх для се- бе. В одній з поговірок розказувало ся, що нова дівчиця явить ся одної днини з Риму, з жєрєла слави і чудєс, тому то мнима Іван- на проголосила, що приходить з Риму, де з почєстями приймає єї Сьв. Отець і одєр- жала від него благословєнство. В очах сих, що знали дійсню Іванну д' Арк, значить Ор- леанців і самого короля, завдяки зручній так- тиці самозванки і єї приклонників, росла без- настанно єї дружина. В сїм часі пізнала мни- ма Орлеанська дівчиця в місті Арльона моло- дого німецького шляхтича, який страшно в ній залюбив ся і завізів до Кольонї, купив їй там багату зброю. В Кольонї улягла само- званча Іванна любовному афектові і коли по- вернула до Арльон, то вже не для доказуваня чудєс хоробрости, лише, щоби одружити ся. Чоловік єї Роберт д' Армоаз, власник домів в Мец, мешкав із нею три роки, після чого молода пара найшла ся в таборі під Поатон. Іванна переписувала ся з містами і королєм, пішла під Тур, опісля під Орлаан, аж найшла ся вкінці в Парижі, де й покінчила ся єї ка- р'єра. Коли поставили єї перед суд і роз- глянули подрібно єї жите, зникла она дєсь без слїду. Хто она була властивє, звідки взя- ла ся і що ся з нею стало — не відомо. — В Мец, в хаті Робєрта д' Армоа вигодували ся єї сини і мав довго находити ся єї пор- трет.

Дяк іспитований, середних літ, голос красний, здібний дірігенс хору нотного, грає на органах, скрипці і пр. і пр. прийме посаду найрадше в більшім місті, або меншім з від- повідними школами.

Зголошеня в тій справі приймає: Д. Ка- мінський, Більче золоте, почта в містці. (1—5)

Наша руска робітня
i
склад Церковних приборів
Василя Дудкевича
Станіславів ул. Бельведерска ч. 4.

Великий склад пауків, ліхтарів, чап, фан, хо- ругов, прапорів. Приймає всякі відновленя як чап, пауків, ліхтарів, Евангелій в огни золо- чєні і сріблені чаші від 16 до 24 К.

(1—3)

Оповіщенє.

Звичайні загальні збори Повітового ТОВА- риства кредит. стов. зар. з обм. пор. у Львові відбудуть ся дня 5. мая с. р. о год. 12. в по- лудне в льокалі Товариства з таким по- рядком.

1. Відчитанє протоколу з послїдних заг. зборів.
2. Білянє за рік 1910.
3. Звіт контрольної комісії.
4. Удїленє абсолюторії управі.
5. Зміна статута §§. 5. 36. 37.
6. Вибір двох членів Ради на місце у- ступаючих.

7. Вибір комісії ревізійної.
8. Внесєня та інтерпєляції.
Білянє стоваришенє вложенєй в льо- кали Товариства до перегляду в годинах уря- дових.

Повітове Товариство Кредитове, стоваришенє зарєєстрованє з обм. порюкою у Львові.

Асекуруйте своє майно від огню в „Дністрі“!

Кожний Русин повинен асекуровати ся від огню, щоби на случай пожежі не понєсти страти, бо достаток одиниці то добробит цілого народу.

Кожний Русин повинен асекуровати ся тіль- ки в руснім товаристві взаїмних обезпечєнь „ДНІСТЕР“

Нема жадного иншого руского товариства асекураційного, тільки один „ДНІСТЕР“

„ДНІСТЕР“ рахує найдешєвші оплати заобезпечєня сєлянських будинків.

„ДНІСТЕР“ зєвртає кождорічний чи- стий зиск своїм членам; на рік 1911 ви- носить зворот 10%.

„ДНІСТЕР“ одїнює та виплачує шко- ди по огни скоро і ретельно, а до комісії заирощує все двох господарів на одїн- телів.

„ДНІСТЕР“ дає підмоги руским школам і бурсам, де виховують ся сєлянські діти.

Люди асекуровані в „ДНІСТРІ“ можуть дістати позичку в всіх великих Банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ виносять з кінцем 1910 року 3,052.250 корон.

„ДНІСТЕР“ приймає обезпечєня на жите у всіх догідних комбінациях (на дожитє, поємертні капітали, посаги, рентя).

В „ДНІСТРІ“ можна обезпечати від крадежи з вломом движимости всякого рода, а товариства кредитові готівку, цїнні папєри і векслї за дешєвою пла- тою премії.

Адреса „Дністра“: Товариство взаїмних обезпечєнь „Дністер“ у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

Основи перспективи з 95 рисун- ками долу- чєними до текстє, ўкладу Михайла Коця, на- кладом Р. Т. П. Сей підручник є потрібний для всіх, що учать ся рисувати і малювати з природи. Набути можна по цїні за брош. 2 К 10 с а за опр. 2 К 40 с, в книгарні Тов- а ім. Шевченка і в Р. Тов. Пед. а також у ав- тора у Львові, ул. Солодова 1.

Ол. Барвіньский, Историчний огляд засно- ваня Народного Дому у Львові (наоснові же- рел). — Ціна 80 сотиків.

Ол. Барвіньский, З останних десятиліть XIX віку. — Ціна 40 сот.

W sprawie uniwersytetu lwowskiego listy Edw. Gniewosza, szefa senacyjnego ministerstwa wyznań i ośw. do Alexandra Barwińskiego — Ціна 10 сот.

Гомерова Одиссея, переклад Ніциньского Байди. Ч. I і II. — Ціна 4 К 40 с.

Метаморфози Овідия, переклад Сердеш- ного. — Ціна 1 К.

Григорій С. Сковорода. — Ціна 30 с.

Кониский, Непримирена. — 40 с.

Куліш, Дон Жуан Байрона. — 40 с.

Антін Головатий, Уманця. — 30 с.

Шевченко, Наймицька, повість. — 60 с.

Княгиня 30.

Можна дістати через адміністрацію „Ру- слана“ або в книгарні Н. Тов. ім. Шевченка.

Проф. Ратміров, повість Мордовця. — 40 с.

Оржешко, Великий, новєля. — 50 с.

Іов, переспів П. Ратая. — 1 К.

І. Шевченко яно „атеїст“ та поет „ненави- сти“. II. Безіменні „герої“ і їх кєртична робо- та. (Дві відповіди кветєтникам Шевченка). Львів 1910. мал. 8° ст. 16. — Ціна 10 с.

Др. Богдан Барвіньский:
Зїзд галицкого князя Данила з угорским королєм Белєю IV. в Прєшбурзі 1250 р. Исто- рично-критична аналіза. Львів 1901. 16° ст. 18. — Ціна 10 сот.

Прєшбурский зїзд в справі спадщини по Бабєнбергях. (Причинок до исторії великого авєстрійского безкоролїва). Львів 1903. 8° ст. 27. — Ціна 30 с.

Жигимонт Кейстутович, великий князь Ли- товско-русий. Исторична монографія. Жовква 1905 8° ст. XIV+170. -- Ціна 2 К.

Zygmunt Kiejstutowicz, książę starodub- ski. Львів 1906. 8° ст. 28. — Ціна 50 с.

Bogurodzica dzewicza a историчні ви- сновки д-ра Щурата. (В інтерєсі историчної пра- вди). Львів 1906. мала 8° ст. 41. — Ціна 20 с.

Историчні причинки. Розвідки, замїтки і матеріяли до исторії України-Руси. І. Жовква 1908 мал. 8° ст. 170. — Ціна 2 К.

Историчні причинки і т. д. II. Львів 1909 мал. 8° ст. X+94. — Ціна 1 К 50 с.

Историчний розвій імени українсько-рус- кого народу. Львів 1909, мал. 8° ст. 41. — Ці- на 40 с.

Дїстати можна в книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові, Ринок 10.

Розклад залїзничих поїздів
важний від 1. мая 1910.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	10:10
Кракова	7:27	10:10	1:15 B	8:40	30:2
Тарнова	—	—	1:05	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновець	8:05	—	2:05	5:53	9:30
Черновець	—	—	—	6:35	12:20
Станіславона Коломні	5:45	—	—	—	—
Ходорова	—	—	10:21	—	—
Стрия	5:15 Г	—	—	—	—
Самбора	7:28	11:45	4:25	7:41	11:02
Рави рускої	8:00	9:58	2:00	—	9:00
Яворова	7:32	12:00	—	8:00	—
Підгаєць	8:15	—	5:00	—	—
Винник	—	11:15	—	—	—
Янова	8:15	1:10 K	5:00	9:26 K	10:07K
Любів	8:00	9:38	2:00	9:00	11:40P
На Підзамчє з:					
Підволочиск	7:01	11:40	2:00	5:17	10:13
Бродів	7:01	—	2:00	5:17	10:12
Підгаєць	—	10:54	—	9:44	—
Винник	7:26	—	—	6:29	11:55A
На Личаків з:					
Підгаєць	—	10:38	—	9:28	—
Винник	7:10	—	—	6:13	11:39A

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночі
Кракова	3:55	8:25	3:15	6:55	11:15
Кракова	6:04	8:40	3:55	7:45	12:40
Кракова	—	—	2:45	6:04	—
Мшани	—	—	3:30	5:41	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	8:10	11:10
Черновець	6:10	9:35	—	—	10:35
Черновець	—	—	9:10	2:23	2:59
Станіславона Коломні	—	—	2:52	—	—
Ходорова	—	—	—	5:59	—
Стрия	7:30	10:15	1:45	6:50	11:25
Самбора	6:00	9:05	3:40	—	10:40
Рави рускої	7:34	—	2:30	7:10	—
Яворова	8:20	—	—	6:30	—
Брухович	6:13	7:34	—	7:10	—
Підгаєць	5:58	—	—	6:16	—
З Підзамчє о:					
Підволочиск	6:35	11:00	2:31	8:33	—
Бродів	6:35	11:00	2:31	8:33	—
Підгаєць	6:12	—	—	6:30	11:35A
Винник	—	—	1:30	—	—
З Личакова до:					
Підгаєць	6:31	—	—	6:50	—
Винник	—	1:49	—	—	10:54

ЗАМІТКА: Послїпні поїздя печатає товєстєм друком. — *) Лише в недїлі.

A = лише в сєреді і суботі. — B = в денє перед кождою недїлею і сьвятими обох обрядів.

Г = в денє по кождї недїлі і сьвіт обох обрядів

